

MAGYARORSZÁGI HIREK

A KANADAI MAGYAR UJSÁG
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CÍME: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

KEDVES MISTER...

Igazán nagyon meghatótt, hogy vette magának azt a fáradságot és pár szót írt nekem arról, hogy milyen örömmel olvasta a kanadai multat, amely könyvemben felvult ön előtt. Valóban ez az egyetlen jelentősége fáradozásomnak, megrögzött olyan pillanatok, amelyek talán ma nem is látszanak fontosnak, pedig ebből tevődik össze maga a történelem.

Mindezt azért mondom el, mert könyvtárámból véletlenül kezembe került Pásztor Árpádnak egyik munkája, aki szintén sokat csavargott mindenfelé, ahol magyarok laktak és elkezdte New Orleansba is, és természetesen felkereste az Árpádhoni magyarokat. Színes leírásából meg lehet állapítani, hogy Árpád hon megalapításában részük volt a kanadai magyaroknak is. Talán nem sokan tudják ezt az epizódot, érdemes tehát erről néhány szót mondani. Megmenteni valami elhalványodott apróságot a kanadai multból.

Zboray Tivadar magyar lapot szerkesztett a háború előtt Árpádhonban. „Árpádhoni kertészlap” címet adta a lapjának. Pásztor Árpád éppen a lap révén akadt vele össze. Zboray 1914-ben elmondotta, hogy Árpádhonban 1500 magyar lakott és ő maga igen sok kanadai magyart hozott ide. Ugy beszélek el mindent, ahogy Zboray mesélte el, több mint tizenöt évvel ezelőtt.

— 1885 október negyedikén alapítottuk meg Eszterházi közseget, Kaposvárt — kezdte előadását, de az újságíró közbeszólt: „Hogyan is kerültek Kanadába?” — Az Egyesült Államokból mentünk különösen Pennsylvaniából. Akkor kezdődött meg erőteljesebben a magyar munkáskivándorlás, és az amerikaiak erősen üldözték a bevándoroltakat. Zboray szerint különösen az írek voltak kegyetlenek, a sráctoni erdőben sok magyar bevándorlót megöltek. Elpusztult Zboray Béla is, Zboray Tivadar-nak az öccse, Fehér Viktor, Oláh és Uffalussy Ödön női ruhába öltözött, úgy menekült meg. Zboray írt Kanadába és nem sokára meg is indult észak felé.

— Eszterházi Pál vezetett ki minket — folytatta Zboray — Az elragadu modoru Eszterházi Pál sirva beszélt nekem, hogy az apja nem akarta ráhagyni az örökséget és azért jött Kanadába. Felkerestük az akkori kanadai miniszterelnököt, Stewant és a letelepülő magyaroknak földet és pénzt kértünk tőle. Megígérte. Érdekünkben ő szólt fel az ottani parlamentben. Huszonötezer dollárt kért az új települőknek. Először, le-szavasták. Ekkor sápadtan felállt s rövid, de annál hatásosabb beszédet mondott. Hivatkozott a magyar nép nagy multjára, hősi harcaira. Kiemelte, hogy olyan területekre akarnak letelepedni, ahol sok száz kanadait öltek meg az indiánok. Szavait sohasem felejttem el: „Ha Önök meg is tagadják a pénzt, én megadom nekik!” Vagy harmincan ültünk az ottawai csodálatos szép parlament karzatán magyarok és szlovákok vegyesen. Mind egyikünkönél piros fehér zöld magyar zászló volt. Ebben a pillanathon felkaptuk, lengettük és a Himnuszot énekeltük!”

Igy mondotta el sok sok évvel ezelőtt Zboray Tivadar em lékeit, melyeket egy kissé mindenesetre kicsírázott a fantáziája. Dr. Sánta Pál, Stockholm agilis plébánosa sokat kutatótt a le-gendás Eszterházi személye körül, a valóságot azonban még mindig titok fedi, csupán annyit tudunk róla, hogy Clevelandban domborul a sirja. Egészen pontosan megállapítani mnndazt

ami történt, ma már nem lehet, de talán mégis érdemes néha ezekről a dolgokról is elbeszélgetnünk.

Zboray előadását mindenben megerősítették társai, akik közül Bruszkay Gyulát említi meg a világutazó újságíró. Az kétségtelen, hogy egy csoport kanadai magyar a hideg birodalmából levonult a napsugár országába. Nem volt elég nekik, hogy Kanadában alapítottak magyar telepeket, hanem más világban, más körülmények között is ugyancsak megállották a helyüket.

PAIZS ÖDÖN

A világ körül egy régi pesti bérkocsin

EDDIG 5980 MÉRFÖLDET JÁRT MEG POLGÁR BACSI A CSILLAG LOVÁVAL

BÉCS, március 8. — Szerdán délelőtt európai körutja során visszaérkezett Bécsbe Polgár Sámuel budapesti konfliskocsi, Csillag nevű lovával és batárjával. Vastag könyvet hozott magával, amelyben a magyar konfliskocsi, külföldi városok polgármesterei és rendőri hivatalok igazolják jelentkezését.

Polgár Sámuel tavaly nyáron indult el Budapestről, végighajtott Ausztrián, Németországon és novemberben érte el a holland ba és a tengeri viláharban rosszul lettek. Partra szállva, mindketten — a kocsi és a ló — erős rumos feketekávéval ittak. Londonban a sűrű köd miatt nem tudtak tájékozódni. Visszatérve Franciaországon akart végigmenni, de oda nem engedték be, mert az országban lóbetegség pusztított. Ismét Németország felé vette útját és Frankfurt, Mainzon át Münchenbe érkezett.

Február elején lépte át az osztrák határt és dacára az erős fagyhullámnak folytatta útját. Február 12.-én reggel nyolc óra kor indult el Salzburgból és dél után három órakor a hegvek között olyan hóviharba jutott, hogy sem előre, sem hátra nem mehetett tovább. A magas hóban barlangot ásott és ott rendezte be az istállót, amelyet szalmával és rongyokkal bélelt ki. Éjjel egy percre sem hunyta le szemét, hanem állandóan a havat lapátolta, nehogy betemesse kocsiját. Emellett még koplalt is, mert élelmiszert egyáltalában nem vitt magával.

Másnap négy kilométernyi utat tett meg, úgyhogy állandóan lapáttal ásott utat. Február 14.-én este kilenc órakor Eggerberg be érkezett, ahol gondoskodott a Csillagról és vacsora nélkül lefeküdt, mert majdnem összeesett a fáradságtól. Ausztrián végig sehol sem találkozott az országuton gépkocsival, sőt arról is hallott, hogy a vasutak elakadtak és még a gyorsvonat is befagyott. A ló azonban minden nap megtette a kijelölt utat. A budapesti konflis eddigi körutján összesen 5980 mérföldet járt be.

Bécsből Polgár Sámuel Rómába megy, ott felkeresi Mussolinit és kihallgatásra jelentkezik a pápánál. Májusban akar Budapestre visszatérni. Elmondotta, hogy megtanulja a gépkocsivezetést és taxisoffró lesz, de Csillagot nem adja el a virálsnek, hanem élete fogtyáig megtartja, kocsiját a Nemzeti Múzeumnak ajándékozza, utinaplójával együtt, hogy az utókor is lássa, mire volt képes egy budapesti egylovas bérkocsi.

Hétről-hétre

Az idén Mátyás megtette kötelességét és mint a régi naptár versek mondják: megtörte a jéget, amit itt talált. A december közepe óta tartó állandó dermesztő hidegnek egyelőre vége van, de sajnos nincs ebben még tulságosan sok örömrünk. A le-esett hőtömeg hirtelen olvad, úgyhogy mindenfelé komoly és fenyegető az árvízveszedelem. Budapesten is rettenetes a sár, hát még a vidéken, ahol nem is takarították a havat, na meg a közlekedési viszonyok sem tulságosan jók.

Az influenza jáványa is csökken a nagy hideg csökkenésével. Napról-napra kevesebb beteget szállítanak be a járványkórházba. Azonkívül az utolsó héten szomorúan felszökött halálozási percent is enyhült, úgyhogy reméljük az idei tél sok bajával ez is szerencsésen el fog mulni.

A képviselőházban folynak a tárgyalások. A bortermeles, a szőlőművelés válsága foglalkoztatja az egész parlamentet tekintettel arra, hogy több százezer munkás keresi így kenyerét. A szőlő megművelése is nagy nehézségekkel jár, mert nagy tökére van hozzá szükség, hiszen egyetlen mezőgazdasági termelő is ág sem oly költséges, mint éppen a szőlőművelés. Az óriási költséggel és fáradsággal termelt bort azonban még értékesíteni is kell. Ez is nehéz feladat, tizen hektoliter bor hever most például a kispadánál. A szónokok főleg a borkatasztrofát

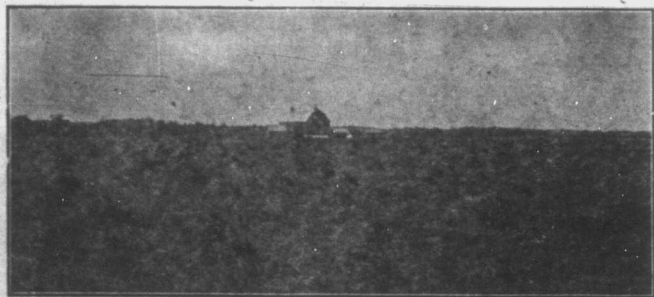
si adó eltörölését szeretnék, mert ez hektoliterenkint 19 pengő, jó formán több, mint a bornak az ára.

A parlamenti tárgyalásoknál azonban jobban érdekelte a közvéleményt a sajtótörvény reformja, ami egyelőre egy bizottsági tárgyalás keretében került megbeszélésre. Meghallgatták politikusok, jogászok és újságírók véleményét és mindezek alapján módosították majd azt a törvénytervezetet, amit a parlament elé terjesztenek.

Kinevezték Magyarországot új tábori püspökét dr. Haász István győri teológiai tanárt. Az új püspök iskolatársa volt Serédi Jusztinián hercegprímásnak. Tanulmányait Bécsben végezte, bejárta Franciaországot, Németországot, Angliát és Olaszországot és most New Yorkba kellett volna menni, ez az útja azonban püspöki kinevezése miatt most már elmarad.

A kisiparosok panaszaival hangos az ország. Először az asztalosok gyűltek össze és tették szavá sérelmeket és panaszait, hogy egyre másra kénytelenek műhelyeiket bezárni, üzemüket megszüntetni, mert sok a költség, portékájukat pedig nem tudják értékesíteni. Az export válsággal küzd, viszont otthon lakáshoz nem jutnak az emberek nem kell nekik butor. Igaz, hogy a legtöbb párnak a pénze is hiányozna ahhoz, hogy berendezkedjék. És ugyanilyen panaszait vannak a szabóknak

Telepítési,
bevándor-
lási enge-
délyek.

Hajó-
jegyek
Pénz
küldés

“PANNONIA”

WESTERN CANADA COLONIZATION SOCIETY

Főiroda: WINNIPEG, Man. 296½ Main St.

BEVÁNDORLÁSI ENGEDÉLYEK — HAJÓJEGY, PÉNZKÜLDÉS

Miután a bevándorlási rendelkezések megváltoztak ajánlatos felvilágosításért azonnal irodánkhoz fordulni. Előre kifizetett hajójegyek és óhazai utak előkészítése. — Pénzküldés amerikai dollárokból vagy óhazai pénzben. GYORS, BIZTOS, JUTÁNYOS. — Postán vagy táviratilag. A címzett sajátkezűleg aláírt nyugtáját küldjük vissza feladónak.

TELEPÜLÉS ÉS FARMOK ELADÁSA

JÓ ÉPÜLETEKKEL RENDELKEZŐ FARMOK NAGYOBB RÉSZBEN MŰVELÉS ALATT. KÉSZ SZANTÁSSAL 100 DOLLAR ELŐLEGTŐL FELFELÉ TELEPÜNKÖN MEGSZEREZHETŐK. — TAVASSZAL VETŐ-MAG KÖLCSÖN. — ELSŐ KÉT ÉVBEN EGYHARMAD — KESŐBB FÉL-TERMÉS TÖRLESZTÉS.

BIZTOS GYORS OLCSÓ

Ha Ön pénzt akar hazaküldeni, úgy a Canadian Bank of Commerce azt Biztosan, Gyorsan, Olcsón elintézi és nyugtát ad a küldött összegről.

A pénz kívánsága szerint posta, szikratávírat, vagy tengeri kábel útján bármely óhazai bank közvetítésével átutalható.

A nyugtát a bank beszerzi és Önnek megküldi.

Az Ön pénze biztos, ha azt a Canadian Bank of Commerce útján küldi és olcsó illetéket fizet.

A Canadian Bank of Commerce bármelyik fiókintéze útján küldhet pénzt az óházába.

THE CANADIAN BANK
OF COMMERCE

Alaptőke ... 24.823.400
Tartalék-tőke ... 24.823.400

